

(Rubrik och datum kungöres från predikstolen.)

L a g,
**angående anskaffande af hästar och fordon för krigsmagtens
ställande på krigsfot;**

gifven Stockholms slott den 24 Maj 1895.

Vi OSCAR, med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götas och Vendas Konung,
göra veterligt: att Vi, med Riksdagen, funnit godt i nåder förordna
som följer:

§ 1.

1. Sedan förordnande enligt § 74 regeringsformen meddelats om krigsmagtens ställande på krigsfot, äro egare af hästar och fordon med de undantag, som i mom. 2 stadgas, skyldige att, när så erfordras, till krigsbruk afstå desamma i den ordning och mot den ersättning, som i denna lag sägs.

2. Befriade från denna skyldighet äro:

a) Konungen och medlemmar af det Kongl. huset för det antal hästar och fordon, Konungen, för eget och medlemmarnes behof, finner för godt bestänma;

b) personer, tillhörande främmande magters härvarande beskickningar och konsulat, så vida de icke äro svenske undersåtar;

c) tjänstemän, läkare och veterinärer för de hästar och fordon, hvilka för utöfvandet af deras tjänst eller yrke äro behöfliga;

d) personer, hvilka kontraktseuigt förbundet sig att för truppernas årliga öfningar tillhandahålla hästar samt vid mobilisering öfverlåta dem till kronan, för det antal hästar kontrakten omfatta;

e) personer, med hvilka Poststyrelsen uppgjort kontrakt om postbefordran, för det antal hästar och fordon, som för kontraktets fullgörande erfordras;

f) gästgifvare och skjutsentreprenörer för egna, till skjutsskyldighetens uppehållande nödiga hästar och fordon.

§ 2.

Det antal hästar, som erfordras för krigsmagtens ställande på krigsfot, bestämmes af Konungen, särskildt för fastlandet och särskildt för Gotlands län, samt fördelas likaledes af Konungen på vederbörliga kommuner efter förhållandet mellan antalet hästar öfver tre år inom hvarje kommun och, hvad fastlandet angår, hela antalet hästar derstädes af sagda ålder samt, hvad Gotlands län angår, hela antalet hästar af enahanda ålder i nämnda län.

Sådan fördelning verkställes hvart femte år.

§ 3.

1. Sedan Konungen förordnat om krigsmagtens ställande på krigsfot, skall det åligga hvarje kommun inom riket att å mönstringsställena och tider, som af Konungens Befallningshafvande, uppå förslag af vederbörande militärmyndighet, utsättas, hålla till handa det antal hästar, som enligt § 2 belöper sig på kommunen.

2. Sker öfvergången till krigsfot icke samtidigt för hela krigsmagten, bestämmes af Konungen i hvilken ordning skyldigheten för de särskilda kommunerna inträder att till fyllande af krigsmagtens behof af hästar bidra.

§ 4.

1. Inom hvarje kommun skall ofördröjligen, efter det Konungen förordnat om krigsmagtens ställande på krigsfot, å kommunalstämma eller af stadsfullmäktige eller, der sådane icke finnas, å allmän rådstuga utses en särskild nämnd af fem personer, hvilken inom kommunen uttager de hästar, som, enligt § 3, skola å mönstringsställena tillhandahållas. Vid

hästarnes uttagande bör tillses, att bördan, så vidt ske kan, jemnt fördelas, och skola hästar af synnerligen högt värde vid valet förbigås.

2. I fråga om valbarhet till denna nämnd, rätten att afsäga sig ledamotskap i densamma samt vilkoren för nämndens beslutsmessighet gäller i tillämpliga delar hvad i förordningen om kommunalstyrelse på landet finnes för kommunalnämnd i enahanda afseenden stadgadt.

§ 5.

1. De hästar, som af kommunerna tillhandahållas, skola:

a) vara af kraftig kroppsbyggnad och mäta minst 1,38 meter bakom sadeln;

b) icke vara behäftade med fel, som förringa hästens användbarhet som drag- eller ridhäst;

c) hafva en ålder af fyra till femton år, derest hästen uttages såsom draghäst, och fem till tio år, derest den uttages såsom ridhäst, dock att fullt inriden häst under fem eller öfver tio år äfven må kunna godkännas.

Hingstar och dräktiga ston må ej uttagas.

2. Hästarnes duglighet pröfvas af en mönstringskommission, bestående af tre medlemmar, utsedde, en af militärmyndighet, en af Konungens Befallningshafvande och en af kommunen i den ordning § 4 bestämmer. Mönstringskommissionen biträdes af en veterinär och en protokollsförare, hvilka af Konungens Befallningshafvande förordnas.

3. Blifva hästar kasserade eller hafva hästar, som enligt § 4 uttagits, icke blifvit vid mönstringstillfället inställda, och aflemnas ej genast i deras ställe af kommunen andra hästar, som kunna godkännas, eger mönstringskommissionen låta, med biträde af kronobetjeningen, inom kommunen uttaga eller, der uttagna hästar icke blifvit inställda, i stället inköpa det bristande antalet hästar; skolande i sistnämnda fall det belopp, hvarmed de sålunda anskaffade hästarnes inköpspris kan komma att öfverstiga det pris, som i medeltal blifvit åsatt de från kommunen enligt § 4 uttagna hästar, ersättas staten af kommunen, mot godtgörelse af hästegare, som genom försummelse att fullgöra stadgade föreskrifter vållat kommunens utgift.

4. Med hästarne, som vid aflemnandet böra hafva skoningen i godt skick, skall ock följa ryktdon, grimma, täcke af ylle, täckgjord, en omgång

lösa hästskor och, der så ske kan, fodertornist samt dessutom foder för tre dygn.

§ 6.

Hästarne jemte de i § 5 omförmälda persedlar äfvensom fodret inlösas af staten mot ett pris, hvilket af mönstringskommissionen fastställes till det belopp, som motsvarar ej mindre hästarnes och persedlarnes samt fodrets fulla värde, än ock kostnaden för hästarnes inställande på mönstringsstället.

Kan militärpersonal ej infinna sig å mönstringsstället för hästarnes emottagande, utgår ersättning äfven för hästarnes förande derifrån till vederbörlig truppafdelning genom de aflemnades försorg.

§ 7.

1. Sedan förordnadt blifvit om krigsmagtens ställande på krigsfot, kan i kommunerna till inlösen för statens räkning uttagas det antal af der befintliga till krigsbruk tjenliga fordon, som, utöfver hvad förut finnes till krigsförvaltningens förfogande, är för krigsmagten erforderligt.

2. Med hvarje fordon skall, utom dess vanliga tillbehör, aflemnas seltyg.

3. Fordonens fördelning på kommunerna bestämmes hvart femte år af Konungen; och gälla beträffande fordonens uttagning och tillhandahållande äfvensom inlösningsprisets fastställande i tillämpliga delar enahanda bestämmelser som i fråga om hästar.

§ 8.

1. De fastställda inlösningsprisen å aflemnade hästar och fordon med tillbehör betalas kontant å mönstringsställena eller, der så ej kan ske, genom af mönstringskommissionen utställda, tre månader efter utställandet till betalning förfallna anvisningar. Sådan anvisning löper med fem procent ränta från och med dagen för utställandet.

2. Anvisning inlöses å ort och tid, som genom allmän kungörelse tillkännagifves.

§ 9.

De närmare föreskrifter, som för verkställigheten af denna lag blifva erforderliga, meddelas af Konungen.

Det alla, som vederbör, hafva sig hörsamligen att efterrätta. Till
yttermera visso hafve Vi detta med egen hand underskrifvit och med
Vårt Kongl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 24 Maj 1895.

OSCAR.

(L. S)

AXEL RAPPE.

(Landförsvarsdepartementet.)

